

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The significance of borders : why representative government and the rule of law require Nation States

Baudet, T.H.P.

Citation

Baudet, T. H. P. (2012, June 21). *The significance of borders : why representative government and the rule of law require Nation States*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/19141>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/19141>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/19141> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Baudet, Thierry Henri Philippe

Title: The significance of borders : why representative government and the rule of law require nation states

Date: 2012-06-21

SAMENVATTING

THE SIGNIFICANCE OF BORDERS (HET BELANG VAN GRENZEN)

In dit proefschrift wordt de stelling verdedigd dat de democratische rechtsstaat voor haar functioneren afhankelijk is van het bestaan van een territoriale loyaliteit onder de bevolking – oftewel, een gedeeld natiebeseef. Deze nationale loyaliteit is een noodzakelijke voorwaarde voor zowel democratie als rechtsstaat. Aanvaarding van deze stelling zou betekenen dat een grondige herbezinning op het in de afgelopen decennia nagestreefde supranationalisme en multiculturalisme noodzakelijk is.

In het onderzoek wordt aandacht besteed aan achtereenvolgens het ontstaan van moderne staten vanaf de vroege Middeleeuwen, aan de betekenis van het complexe en omstreden begrip ‘soevereiniteit’, en ten slotte aan de begrippen ‘natie’ en ‘nationaliteit’.

Na aldus het begrip natiestaat – een politieke orde gebaseerd op nationale soevereiniteit – te hebben ontleed, bespreekt het boek achtereenvolgens het supranationalisme en het multiculturalisme dat in alle West-Europese staten inmiddels, zij het in verschillende mate, is omarmd of in elk geval aanvaard. Voor de overzichtelijkheid is het supranationalisme onderverdeeld in twee categorieën: supranationale rechterlijke instanties, en supranationale organisaties. Als rechterlijke instanties worden besproken: het Internationaal Strafhof, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en het Internationaal Gerechtshof. Als organisaties worden besproken: de Wereldhandelsorganisatie, de Veiligheidsraad, en de Europese Unie.

Wat deze gerechtshoven en organisaties (het onderscheid is niet altijd mes-scherp te maken en doet strict genomen ook niet ter zake) met elkaar gemeen hebben, is dat ze supranationale bevoegdheden bezitten en, gesteund door de supranationale wereldbeschouwing, deze bevoegdheden geleidelijk aan het uitbreiden zijn. Inmiddels is een netwerk ontstaan van supranationale wetgeving en besluitvorming, die zich onttrekt aan de democratische controle van nationale parlementen en die de lidstaten confronteert met recht dat niet van henzelf is, en met de interpretatie van regels die zij mogelijk heel anders zouden wensen.

Met name in het gezamenlijk presenteren van deze supranationale instanties – als bovendien onderdeel van één en dezelfde wereldbeschouwing –, komt het wetenschappelijk debat mogelijk verder. Dit is niet eerder op deze wijze gedaan, en door volstrekt uiteenlopende instellingen als het Europees Hof voor

de Rechten van de Mens in dezelfde categorie te plaatsen als – bijvoorbeeld – de Wereldhandelsorganisatie, komt een nieuw perspectief tot leven.

Vervolgens wordt ook het multiculturalisme gepresenteerd als onderdeel van dezelfde antithetische tendens tegenover de natiestaat. Ook hierin is een nieuw perspectief gelegen. Het is namelijk betrekkelijk ongebruikelijk om het multiculturalisme te presenteren als onderdeel van in essentie *dezelfde* beweging als het supranationalisme.

Het derde deel van het boek bespreekt vervolgens de belangrijkste aspecten van de democratische rechtsstaat, en verdedigt de stelling dat deze voor haar voortbestaan afhankelijk is van precies de soevereiniteit en de nationale loyaliteit die supranationalisme en multiculturalisme ondermijnen.

Het motto van het boek is ontleend aan *Het land van aankomst* van Paul Scheffer (2009), waarin de conclusie wordt getrokken dat ‘zonder “wij” gaat het niet’. Ik deel die conclusie. Omdat de democratische rechtsstaat zonder een ‘wij’ niet werkt, eindigt het proefschrift met een pleidooi voor een *multicultureel nationalisme* gekoppeld aan een *soverein kosmopolitisme*. In deze visie kunnen natiestaten nieuwkomers van harte verwelkomen, maar hen ook de voorwaarde stellen dat ze deel worden van het nieuwe nationale geheel; internationale uitdagingen adresseren zij voorts met een open blik, maar ze behouden zich niettemin het recht voor, in laatste instantie zelf hun zaken te mogen beslissen. Alleen zo heeft de democratische rechtsstaat toekomst.